

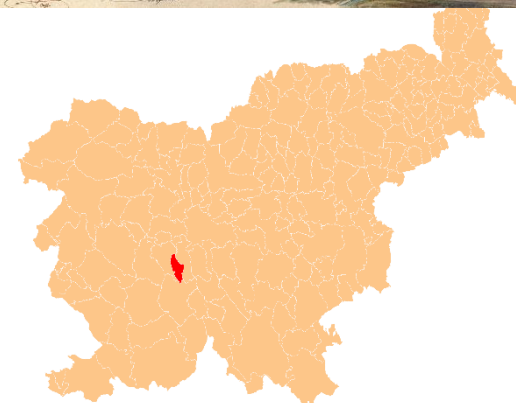
Vlak in kolo v razvojnih dokumentih in dejavnostih Občine Borovnica

Posvet Vlak in kolo v letu železnic, TMS, Bistra, 17. 9. 2021

Bojan Čebela, župan Borovnice

zupan@borovnica.si; www.borovnica.si

Osnovni podatki o Občini Borovnica

- **Površina:** 42 km²; 4.200 prebivalcev
- Središče občine je trg **Borovnica (2.500 preb.)**, v občini je še **11 drugih naselji**
- **Borovnica leži 20 km JZ od Ljubljane na stičišču Ljubljanskega barja in kraških pogorij Menišije in Krima**
- **Skozi občino poteka glavna železniška povezava Ljubljana – Koper/Trst/Reka/Pula, v bližini (10km) je priljuček na avtocesto Ljubljana-Koper/Trst.**
- **Privlačen kraj za bivanje zaradi pestrega in ohranjenega naravnega okolja ter hitrih in udobnih povezav z vlakom s prestolnico (20 minut vožnje)**
- **Velika biotska prestrost** (Natura 2000, Krajinski park Ljubljansko barje), habitati velikih zveri (šakal, volk, ris, medved) ter številnih redkih in ogroženih vrst ptic.

Kratka zgodovina Borovnice - I

- 3.500 pr. n. št.: koliščarska kultura
- 300 : Clastra Alpim Iuliarium: sistem utrdb in zapornih zidov Rimskega imperija
- 13 stoletje: ustanovitev kartuzije Bistra (Freudenthal)
 - Kraj prvič omenjen kot „Wrowtz“, (1257) oziroma “ Vravnitz”(1260)
 - Prva srednjeveška naselbina – Zabočevo- omenjena 1260 (stara cerkev z ostanki fresk)

Kratka zgodovina Borovnice – II (1850 - 1945)

- **1849: samostojna občina** (okoli 200 prebivalcev)
- **1850 – 1856: gradnja največjega viadukta na proti Dunaj – Trst (takrat največji na svetu) Borovniški.** Ob koncu gradnje se je število prebivalcev povečalo na okoli 2.000.
- **1862: župnija**
- **1876: osnovna šola**
- **Okoli 1900: pojav prvih kulturnih in športnih društev, začetek turističnega obiska soteske Pekel**
- **1941 – 1945: Porušenje Borovniškega viadukta, medvojne in povojne žrtve med civilnim prebivalstvom**

Kratka zgodovina Borovnice – III (20. stoletje)

- 1947: nova železniška proga po obronkih Borovniške kotline
- 1970: začetek nasadov oregonskih borovnic na barju
- 1960 – 1990: Razvoj industrije: lesno predelovalni kombinat LIKO, tovarna umetnih smol Fenolit, na vrhuncu skupaj okoli 1.000 delovnih mest
- 1994: ponovna pridobitev statusa samostojne občine
- 1992 – 2010: propad kombinata LIKO, zmanjšanje zaposlitev v Fenolitu, pojav mikro in malih podjetij
- 2015 – Dokončanje kanalizacije in izgradnje sodobne čistilne naprave za odpadne vode v okviru regijskega projekta „Čista Ljubljana“

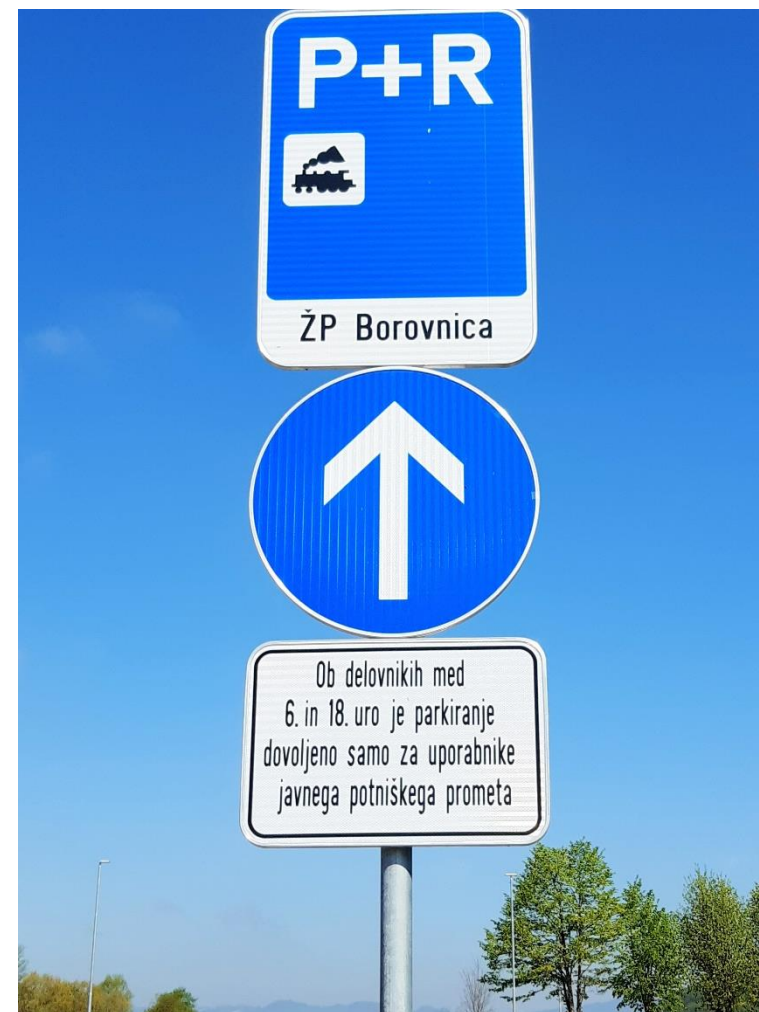
Celovita prometna strategija Občine Borovnica

Občina je v letu 2017 samostojno pripravila in v letu 2018 potrdila **Celovito prometno strategijo Občine Borovnica**. Nekateri glavni poudarki, relevantni za današnje srečanje:

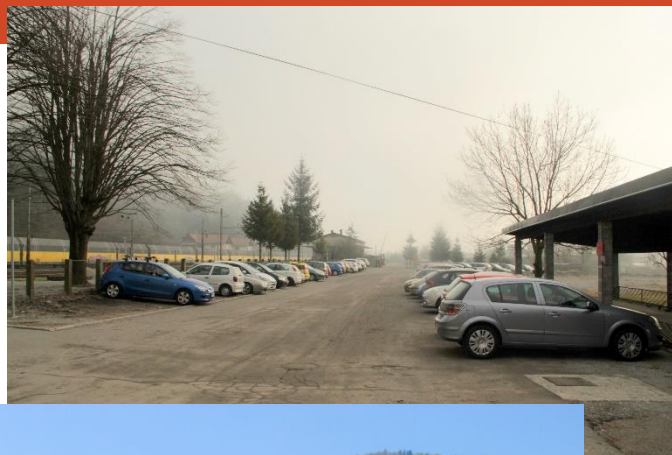
- ***Ohranitev in povečanje visokega deleža javnega prevoza*** pri izbiri prometnega načina pri prevozu na delo in izobraževanje (velika večina dijakov in študentov in okoli polovica tistih, ki so tam zaposleni, se v Ljubljano vozi z vlakom – 20 – 24 potniških vlakov na dan na relaciji Borovnica – Ljubljana in obratno.
- ***Izboljšanje pogojev za intermodalnost prometa*** z izgradnjo P+R in B+R pri Železniški postaji Borovnica ***ter somodalnost*** s povečanjem kapacitet za prevoz koles na vlakih.
- ***Izboljšanje cestne prometne povezave do Vrhnike z izgradnjo obvozne ceste mimo TMS v Bistri***, kar je tudi pogoje za vzpostavitev varne in neposredne kolesarske povezave med Borovnico, Bistrom in Vrhniko.
- ***Izgradnjo povezav za kolesarje in pešce ob regionalni cesti in ob Borovniščici***.

Dejavnosti na osnovi CPS Občine Borovnica

- Konec leta 2019 je bilo s pomočjo 250.000 € iz kohezijskih sredstev EU in RS ter 200.000 € iz proračuna občine Borovnica zgrajeno **P+R in B+R parkirišče pri železniški postaji Borovnica**: 96 parkirnih mest za osebne **avtomobile** (od tega 4 za invalide in 10 s polnilnimi postajami za el. vozila), **avtobusno postajališče, pokrita kolesarnica za 52 koles in dodatna 26 stojal za parkiranje koles**. Parkirišče ima v povprečju **85% zasedenost „navadnih“ parkirnih mest** in **40 % zasedenost pokrite kolesarnice**.

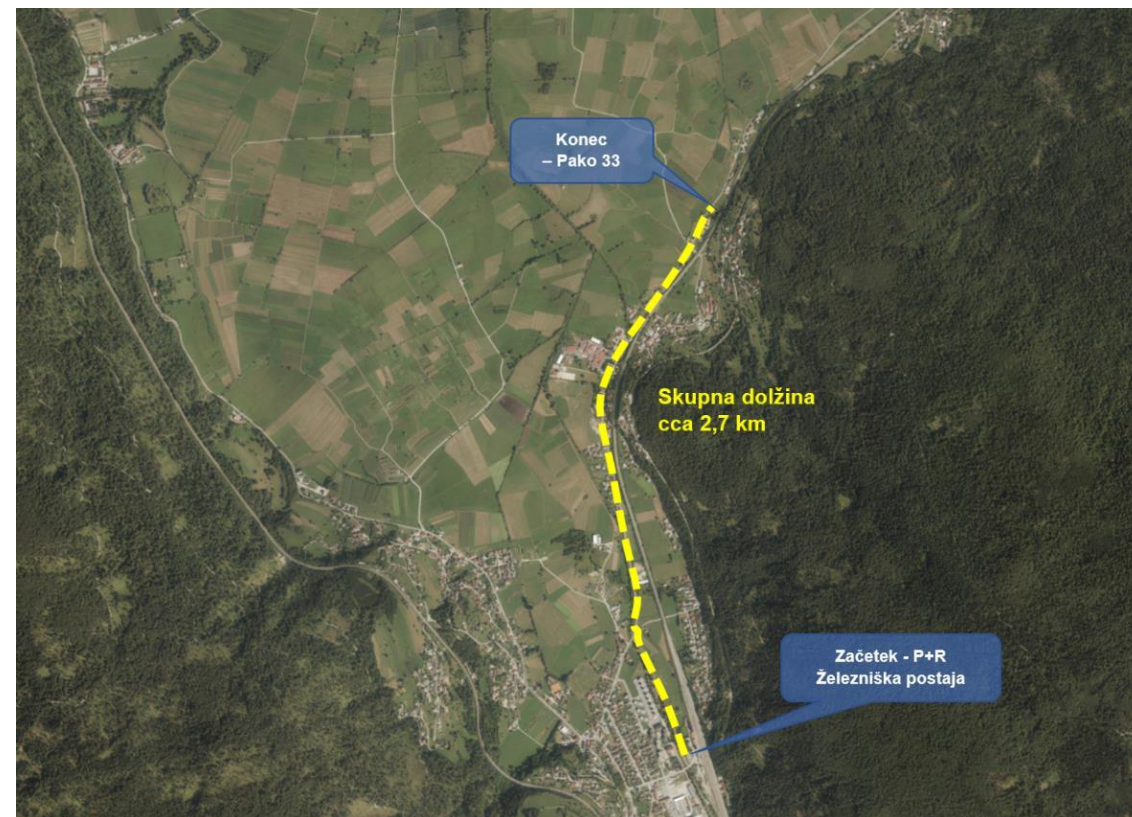

P+R IN B+R NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI BOROVNICA

Dejavnosti na osnovi CPS Občine Borovnica

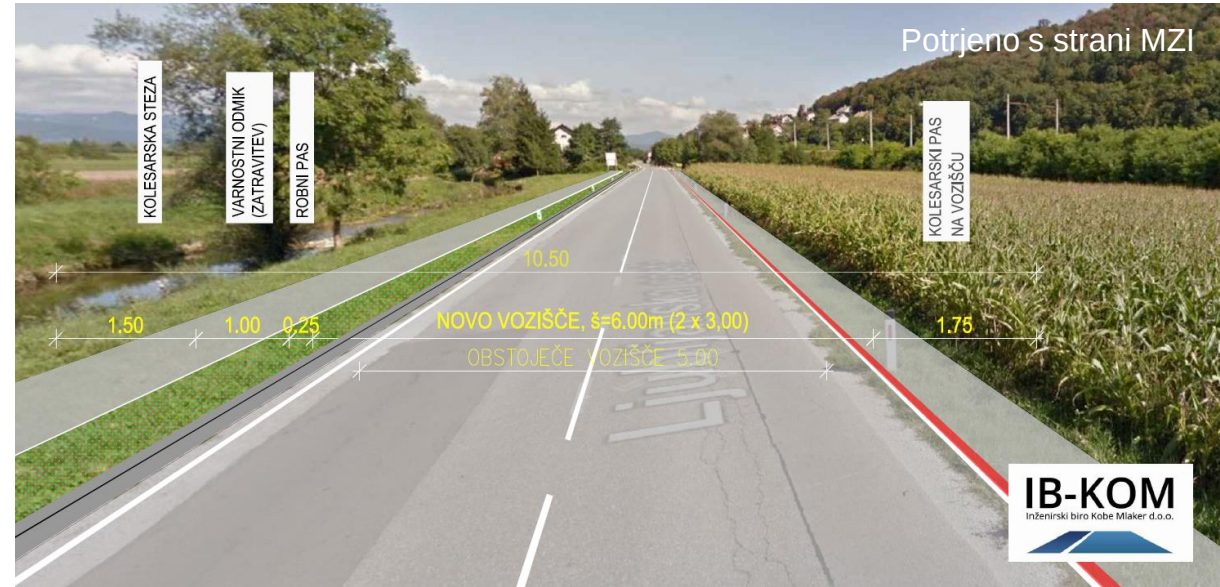
Potrjena projektna dokumentacija za projekt kolesarske povezave med Borovnico in Pako 33, vključitev projekta Kolesarska povezava Borovica – Breg (dolžina 2 km, ocenjen vrednost 2,4 mio €) v Dogovor za razvoj Osrednjeslovenske regije, podpisana sofinancerski sporazum z DRSI o sočasni rekonstrukciji pripadajočega dela regionalne ceste s sredstvi RS, pridobljen odločba o sofinanciranju operacije v višini 622.050 € iz kohezijskih sredstev EU in RS. V pripravi na DRSI je javni razpis za izbor izvajalca. Predvidoma bo operacija izvedena v prihodnjem letu.

BOROVNICA – BREG (izven naselja)

- Kolesarska steza/pas izven naselja
- Dolžina cca 500,0 m

Dejavnosti na osnovi CPS Občine Borovnica

Sprememba prometnega in parkirnega režima v Borovnici, predvsem v širši okolici OŠ:

- **Prepoved ustavljanja in parkiranje ter zmanjšanje hitrosti s 40 km/h na glavni cesti mimo šole (Paplerjeva ulica).**
- **Ureditev novega parkirišča, nove dovozne poti in novega kraka šolske poti za lažji in varnejši dostop do šole**
- **Dograditev pločnika na Gradišnikovi cesti**
- **Izboljšanje varnosti na prehodih za pešce**

Pomen železnice za Borovnico (1856 – 1945)

- Preoblikovanje kraja iz zakotne vasi v s sodobnim svetom povezano naselje
- Priseljenci – prirast prebivalstva, nova znanja in veščine.
- Pomembna postaja potniška, tovarna, vzdrževalna in ranžirna postaja.
- Pomemben delodajalec - možnosti zaposlitve v vodilnem gospodarsko-transportnem sektorju
- Pospeševalec preobrazbe žagarske in lesne obrti v lesno-predelovalno industrijo
- Naraščajoča možnost dnevnih migracije na delo in izobraževanje.

ŽELEZNICA IN RAZVOJ BOROVNICE

Pomen železnice za Borovnico danes

- Najhitrejša in najudobnejša povezava z Ljubljano, mednarodne povezave z Opčinami, Reko in Pulo.
- Ob delovnikih - prevoz 80% srednješolcev in študentov ter 40% zaposlenih v Ljubljano: 20 – 24 vlakov na dan (lahko govorimo o „primestni železnici“)
- Ob koncih tedna in praznikih: 12 vlakov/dan
- Po številu prodanih vozovnic 7 največja postaja v Sloveniji
- Še vedno tudi tovarna, ranžirna in preklopna postaja
- Še vedno tudi pomemben delodajalec
- Daljinsko vodenje vlakov brez izvennivojskega dostopa do potniških peronov – tveganje nesreč!
- Velik vpliv na okolje: blodeči indukcijski tokovi, hrup, uporaba pesticidov

Posodobitev železnice in razvoj Borovnice

- Boljše povezave z Ljubljano ob delavnikih, predvsem v poznih večernih urah.
- Boljše povezave ob koncih tedna, predvsem v funkciji kolesarskega in pohodniškega turizma.
- Povečane zmogljivosti za prevoz kolesarjev in drugih potnikov s posebnimi potrebami (otrok v vozičkih, oseb na vozičkih)
- Urejeno postajališče z enostavnim dostopom (dvigala) na perone tudi za potnike s posebnimi potrebami
- Tišji „vozni park“ SŽ ter postavitev protihrupnih ograj
- Uporaba okolju prijaznih sredstev pri vzdrževanju proge
- Strateški razvojni dialog s SŽ

Pomen železniške dediščine za razvoj Borovnice I

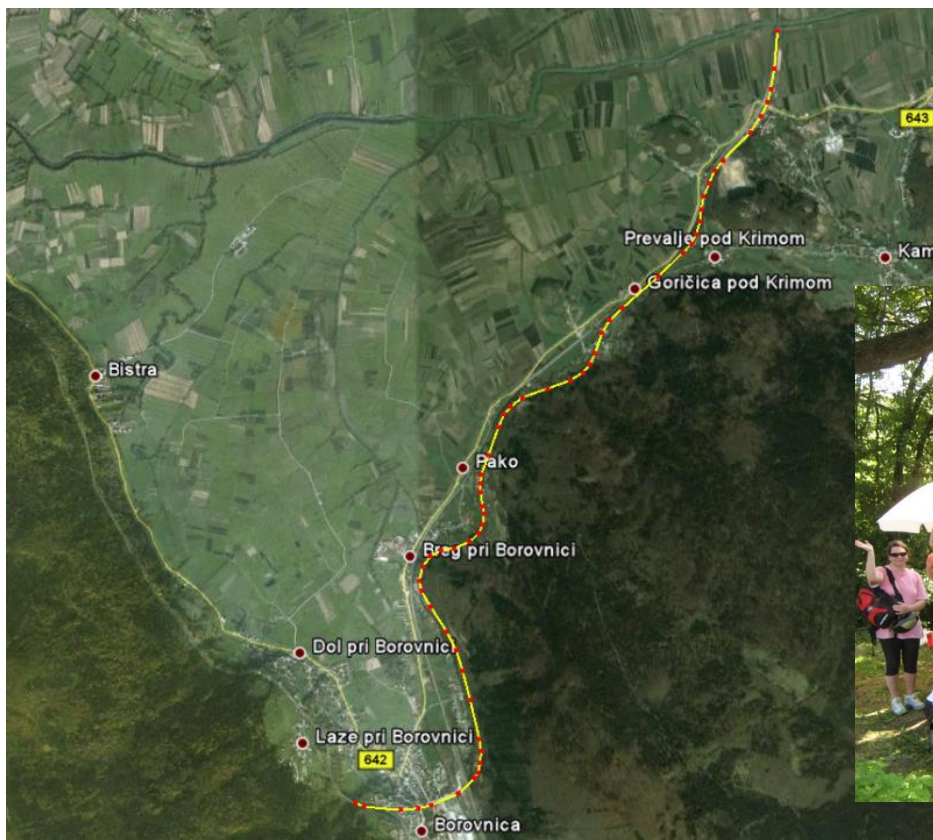
- **Kraj, ki je zrasel in živi z železnico** – pomembna sestavina identitete
- Relativno dobro **ohranjen odsek opuščene proge** med Pakom in Borovnico – skupaj z odsekom v sosednji občini Brezovica med Prevaljami in Pakom **EDINI ODSEK ORIGINALNE PROGE DUNAJ TRST – KI GA JE MOGOČE UPORABITI V TURISTIČNO-REKREACIJSKE NAMENE**
- **TEHNIŠKA DEDIŠČINA IZREDNEGA POMENA: „Slovenski Semmering“** – del prve gorske proge na svetu in enega največjih gradbenih podvigov v 19. stoletju, z ohranjenimi mostovi in ostankom nekoč največjega železniškega viadukta na svetu.
- Obnovljena **čuvajnica št. 666** – edina originalna na Južni železnici
- Možnost krožnih lokalnih kolesarskih, pohodniških in konjeniških turistično-rekreativnih poti po naravni in kulturno-tehniški dediščini (TMS Bistra, Jelenov viadukt, območje stare postaje) ter njihove integracije v daljinsko-regionalno povezavo ob in po trasi Južne železnice med Ljubljano in Borovnico z nadaljevanjem proti Cerknici in Vrhniki

Pomen železnice in dediščine za razvoj Borovnice

OBNOVLJENA IN INTERPRETIRANA ŽELEZNIŠKA DEDIŠČINA + KOLESARJEM PRIJAZEN ŽELEZNIŠKI PREVOZ = OSNOVA ZA RAZVOJ PRIVLAČNIH TURISTIČNIH ZGODB IN PRODUKTOV OB JUŽNI ŽELEZNICI (IN DRUGJE)

KOLESARSKI TURISTIČNI PRODUKTI V RAZVOJU

- **IZPOSOJA EL. KOLES (ATM d. o. o.)**
- **KOLESARSKI HOSTEL V BOROVNICI
(v izgradnji)**
- **S KOLESOM NA OBISK TMS V BISTRI**
- **S KOLESOM PO DEDIŠČINI JUŽNE
ŽELEZNICE IN NA OGLED NARAVNEGA
SPOMENIKA GORIŠKI MAH**
- **S KOLESOM DO SOTESKE PEKEL**
- **Z GORSKIM KOLESOM PO OBRONKI
BOROVNIŠKE KOTLINE**

Razvoj kolesarskega in inter-modalnega trajnostnega turizma na Ljubljanskem barju

Hvala za vašo pozornost!